HISTORIEN OM KVELI BAD

Kveli utvalgte kulturlandskap har hatt som et av sine tiltak å rydde tomta til Kveli bad og møblere den med bord og sittebenker. Samtidig har det vært stor interesse for å få kartlagt historien til badet. Dette har vært mulig takket være at det dukket opp en brevordner med kopier av diverse brev og søknader om tilskudd. Papirene fantes på Brønnbu, så det tyder på at Jakob Kveli var siste formann i styret. I tillegg dukket det også opp 4 notathefter med oversikt over hvem som hadde betalt for bading over flere år. Heftene dekker perioden 26.11.1955 – 01.07.1961 med et par hull.

Ifølge en søknad 03.09.1953 til Skatteinspektøren om tilbakebetaling av omsetningsavgift var starten på badehusprosjektet allerede våren 1945. Fra søknaden, som er underskrevet av Fredrik Kveli, gjengis: «*Bygginga ble for første gang påbegynt våren 1945, alle trematerialene ble da gitt av oppsitterne her i kretsen og det ellers nødvendige ble også skaffet tilveie ved privat hjelp. Av en eller annen grunn ble huset bygget bare halvferdig den gang og ble stående slik i mange år. Først i 1951 kom en til en løsning, og arbeidet ble gjenopptatt. Huset ble da revet ned og flyttet til ny tomt, der badet nå er bygget ferdig.*»

Martin Haugen mener at det første badestyret besto av Tormod Homo, leder, Johan Bustadmo og Sigvart Kveli. Ifølge Martin var det Johan Bustadmo som tegna badehuset, og tegninga ble innsendt til Norges Badeforbund. Tomta, som da var på Jevrum, mellom Jevrum og Østgården, ble gravd ut med spade. Grunnmuren ble murt av flatstein på dugnad. Tømmer ble gitt av skogeiere i kretsen og frakta til plassen.

Johan Bustadmo sto for tømringa og hadde med dugnadsfolk til å hjelpe seg. Men da tømmerkassen var oppe, ble det stopp i arbeidet. De hadde ikke penger til tak, vinduer, gulv og innredning. Slik sto badet lenge.

Martin forteller videre at badestyret tok kontakt med hans far, Eilif, i 1950, og spurte om han kunne tenke seg å innrede bad i kjelleren på huset som da ble bygd på Jevrum. Han vurderte vel det, men så kom det et anonymt brev i lokalavisa, der det sto en lengre utredning om at nå skulle private tjene penger på badet i Kvelia. Eilif hadde enda ikke inngått noen skriftlig avtale om på bad i kjelleren på nyhuset og trakk seg. Det førte til at også badestyret trakk seg fra oppdraget.

Senere ble det valgt nytt badestyre, ny tomt ble skaffet, og ny grunn ble bygd. Tømmerkassen ble flyttet dit hvor en ser tomta i dag. Med gaver, lån, dugnad og etter hvert tilskudd fra Norges Badeforbund, ble også økonomien i orden.
Så langt Martin Haugen.

Mye tyder på at badet ble gjort noenlunde ferdig og tatt i bruk i 1951. Dette kan en slutte av en søknad til Norges Badeforbund 16.04.1951. Her er det Bjarne Aagård som har underskrevet på vegne av styret. Han skriver at badet ble bygget i 1946 og koster hittil kr 9.500,- + gratisarbeid, men at en mangler midler til fullførelse av badet.

Samme dag sender Bjarne søknad til Fylkeslege Grimm om tilskudd fra midler som fylkeslegen har anledning til å dele ut til fremme av badesaken. I brevet står det videre at badet er anslått å koste ca. kr 20.000,-. Av svaret fra fylkeslegen framgår at årets midler allerede er fordelt, og at søknaden derfor først kan bli behandlet ved utdeling neste år.

Det finnes også gjenpart av et brev til Norsk folkehjelp 15.08.1951, underskrevet av Fredrik Kveli for Kveli Badstubad. Her etterlyser han svar på søknad 13.06.1951 til Norsk Badeforbund om bidrag til badet. Fredrik skriver at badet nå er bygget ferdig, men har en gjeld på kr 15.000,-.

Det foreligger ikke noe svar på denne søknaden, men 16.10.1951 sendes en oversikt over kostnadene til Norges Badeforbund, underskrevet av Nils Kvemo. Kostnadsoverslaget er på kr 22.900,-, hvorav innkommet ved basarer og gaver kr 10.000,-. Dette er svar på et brev 18.09.1951 fra Norges Badeforbund hvor en ber om en finansieringsplan med nøyaktige opplysninger om hva en har til disposisjon i dag. Samtidig returneres tegningene, som nå er godkjent av Norges Badeforbund

25.02.1952 sender Fredrik et nytt brev til Norges Badeforbund vedlagt nytt kostnadsoverslag. Etter vinterens påkostnad er kostnadene nå på kr 28.480,-. Kr 10.000,- er innkommet ved basarer og gaver, mens resten, kr 18.480,-, er lån. Badet er tydeligvis tatt i bruk denne vinteren, noe som framgår av brevet: «*Det synte seg utover vinteren at det ble god søkning til badet, både av bygdefolk og fremmede skogsfolk som er her i bygda på arbeid, og varmtvannstilberedningen ble for knapp. Vi gikk derfor til innkjøp av en ny*

varmtvannstilbereder.» Det framgår videre i brevet at det er utført full innvendig isolasjon av samtlige rom i badet.

I nevnte brevordner finnes det også et skjøte på badehustomta. Det er Elen Kveli som «*skjøter og overdrar hermed til Kveli Bad den i dag skyldsatte parsell 'Badstubakken' G.no. 13 Br.no 35 i Nordli herred. Kjøpesummen kr 400,- er betalt.»* Skjøtet er underskrevet 22.11.1952.

I de neste årene blir det sendt flere brev til Norges Badeforbund med spørsmål om hvorledes det ligger an med søknaden fra 1951. Det foreligger flere svar fra Norges Badeforbund med samme budskap: Det er for lite midler til at alle søknader kan imøtekommes. 08.04.1955 skriver Fredrik Kveli i en ny søknad bl.a. at en kanskje må kvitte seg med badet fordi en ikke makter å betale tilbake noe på gjelden.

Ifølge et nytt brev fra Fredrik 08.01.1957 ser det ut til at Kveli Badstubad har fått kr 1.000,- som stønad til badet. I det det henvises til at laget har stor gjeld spørres det om hvorledes utsiktene er til ytterligere stønad. Antageligvis som svar på dette brevet kommer det brev fra Norsk Folkehjelp, Badstuutvalget, 21.01.1957. I brevet står det at det er anledning til å søke Fellesnemnda for badesaka gjennom dem om bidrag til bad. Vedlagt følger to søknadsskjema.

Søknadsskjema til Norsk Folkehjelp blir innsendt allerede 03.02.1957. Det søkes om stønad på kr 7.500,- av samlede kostnader på kr 31.000,-. I søknadsskjemaet oppgis at det er 250 mennesker som sokner til anlegget. Spesifisert kostnadsoverslag er på kr 31.000,- med følgende finansieringsplan:

Dugnadsarbeid, gaver fra kretsen, innkommet på fester o.l.	kr 20.500
Gave fra Nordli sanitetsforening	kr 1.000
Stønad fra Nord-Trøndelag helsenemnd	kr 1.000
Stønad fra Norges Badeforbund	kr 1.000
Søkes stønad gjennom Norsk Folkehjelp	kr 7.500
	kr 31.000

I søknaden står det også at badet holdes åpent for alminnelig bading hver lørdag.

Et likedan søknadsskjema, datert 19.02.1958, er stilet til Norges Badeforbund. Nå har badestyret tydeligvis fått kr 4.000,- i tilskudd fra Norsk Folkehjelp for søknadsbeløpet er endret til kr 3.500,-, og det er ført opp kr 4.000,- som tilskudd fra Norsk Folkehjelp. Det framgår ikke av dokumenter i brevordneren om en fikk noe mer stønad fra Norges Badeforbund.

Det siste dokumentet i brevordneren er et brev fra Albert E. Olsen Eftf., datert 14.06.1974. Dette er tydeligvis svar på en forespørsel om AEO kan skaffe en 650 l underfyrt varmtvannsbereder. På baksida av brevet er det notert at styret får i oppdrag å sørge for at badet blir vedlikeholdt. Videre står det: «*Tak og murpapp må istandsettes så snart dette lar seg gjøre. Hvordan eiendommen skal brukes i framtida vil det bli tatt bestemmelse om senere.»* Antagelig skjedde det ikke noe mer med bygningen, men flere kan fortelle at bygningen ble solgt til Per Nilsen Jåma og satt opp som hytte i Grøndalen. Mye tyder på at siste året badet var i bruk var 1972.

Drifta av badeanlegget var et familieforetak med Johannes Aagård som badevakt/kasserer og Lydia Aagård som renholder. Det ble trukket fra 10 kroner i dagsoppgjøret hver gang som gikk til Lydia for fyring og vasking. Etter hvert ble også de 4 barna deres trukket inn i drifta. Notatheftene viser at prisen for å bade var kr 1,50 for voksne og kr 0,50 for barn under 16 år.

Badehustomta før rydding

Badehustomta etter rydding

Nils Ivar Wallinder gjorde en kjempejobb med å rydde tomta og brenne all kvist og kjerr.

Møblering av tomta for at dette skulle bli en kul rasteplass både for kvelidalinger og tilreisende ble gjennomført som et eget tiltak sommeren 2021. Blomdals Maskin AS ordnet med et tøft steinbord og Oddleiv Wallinder laget kule sittebenker.

Søndag 29. august ble det holdt gjenåpning av Kveli bad med servering av kaffe, saft og klenning. Det deltok 34 voksne og 3 barn. Magne Aagård kunne fortelle mye fra den tida badet var i drift. Han fortalte bl.a. at det var både dusjer, karbad og badstu i tillegg til venterom.